

■ BOUWSTEEN PRIVACY

In het overzicht in de bouwsteen 'Privacy' worden aan de hand van Questions & Answers (Q&A's) een aantal handvatten geschetst omtrent privacy, die behulpzaam kunnen zijn in de samenwerking tussen het lokaal team en de GI. Onderstaande handvatten zijn tot stand gekomen in samenwerking met juristen.

Het delen van informatie vanuit een Gecertificeerde Instelling of lokaal team met een zorgaanbieder.

- Er is toestemming van ouders en zo nodig jeugdige zelf, waardoor de informatie zonder problemen gedeeld kan worden.
- Er is geen toestemming van ouders en/of jeugdige zelf.

Q: welke ruimte heeft de medewerker om informatie te delen?

A: er zijn meerdere grondslagen op basis waarvan je informatie kunt delen. Toestemming is één van de grondslagen, maar bijvoorbeeld een wettelijke verplichting of een levensbedreigende situatie zijn ook grondslagen.

De medewerker mag zonder toestemming informatie verstrekken aan andere beroepskrachten die *direct/rechtstreeks* bij de jeugdhulp aan dezelfde jeugdige betrokken zijn, voor zover zij deze informatie nodig hebben voor de uitvoering van hun aandeel in de jeugdhulp. Hetzelfde geldt voor een vervanger bij vakantie of ziekte. Eenzelfde soort bepaling geldt voor zorgverleners, zij mogen uitwisselen met andere zorgverleners betrokken bij de uitvoering van dezelfde behandelovereenkomst. Ook bij deze uitwisseling moet je de ouders en/of jeugdige hier wel over *informer*en (dus geen toestemming vragen, wel informeren).

- Probeer bij het ontbreken van toestemming achter de specifieke bezwaren van ouders te komen. Bespreek met hen of je de bezwaren weg kan nemen.
- Overleg bij het doorbreken van je beroepsgeheim altijd met een collega of leidinggevende en leg deze afweging vast in het dossier (waarom was toestemming niet mogelijk, welke afweging heb je gemaakt, met wie heb je overlegd en aan wie zijn welke gegevens verstrekt en met welk doel).
- Als er sprake is van een vrijwillig kader en de hulp niet kan starten omdat ouders geen toestemming geven voor het informeren van de jeugdhulpaanbieder, overweeg dan of inzet van het gedwongen kader nodig is.

Bijzondere situaties

Voor een aantal situaties gelden bijzondere regels. Bijvoorbeeld bij het verstrekken van informatie aan de jeugdbeschermer bij een ondertoezichtstelling en voogdij of aan Veilig Thuis en de Raad voor de Kinderbescherming. Maak in dit soort situaties gebruik van:

- Werkinstructies van jouw organisatie

- 'De Kleine Gids. AVG, privacy en beroepsgeheim in het sociaal domein' of
- De Privacy App (<https://www.jeugdconnect.nl/privacy/>). In de Privacy App staat algemene informatie over privacy in de jeugdhulp en jeugdbescherming. De bedoeling van de app is om jongeren, ouders en professionals te ondersteunen bij vragen die zij hebben over privacy. De Privacy App wordt ondersteund door een coalitie van ruim 20 branche- en beroepsorganisaties in de jeugdhulp en jeugdbescherming, waaronder VNG, Jeugdzorg Nederland, het NIP, GGZ Nederland, Sociaal Werk Nederland, de VOBC en VGN.

Mondelinge toestemming versus schriftelijke toestemming

Q: heeft schriftelijke toestemming meerwaarde ten opzichte van mondelinge toestemming? Het kost voor de cliënt en hulpverlener meer tijd en moeite om steeds schriftelijke toestemming te regelen. De cliënt kan dit als vervelend ervaren. Daarnaast vergroot het steeds moeten vragen van toestemming wellicht de kans om geen toestemming te krijgen.

A: leg de mondelinge toestemming (steeds) vast in het dossier. Geef aan waarvoor ouders/jeugdige precies toestemming geven. Informeer de ouders/jeugdige dat zij hun toestemming te allen tijde kunnen intrekken en leg uit wat er dan gebeurt. Er moet bij elke nieuwe gegevensdeling opnieuw toestemming worden gevraagd. Dit moet gericht, maar hoeft niet altijd formeel geformuleerd te worden. Het kan ook als volgt: "Ik wil graag overleggen met ... over ... zodat ..., vindt u dat goed?" Transparant zijn en de manier waarop je het vraagt, kan veel uitmaken voor het antwoord dat je krijgt.

Tuchtrecht

Wetgeving en het tuchtrecht, maken dat professionals het delen van informatie een lastige afweging vinden. Niet delen is echter ook een keuze en het belang van de veiligheid van het kind kan juist ook verlangen dat je wél informatie deelt. Er kan, met de veiligheid van het kind als leidend principe en een heldere afweging hierin, vaak meer dan dat men denkt.

Q: wat kan nu wel en niet, waar moet je op letten om te voldoen aan het tuchtrecht?

A: er kan veel; maak gebruik van 'De Kleine Gids. AVG, privacy en beroepsgeheim in het sociaal domein', privacyreglement gecertificeerde instelling, of de Privacy App (<https://www.jeugdconnect.nl/privacy/>). Wees transparant naar de cliënten over het delen van informatie en vraag wanneer nodig toestemming.

Wees je ervan bewust dat het niet delen of niet vragen ook een beslissing is die gevolgen kan hebben voor de veiligheid van een kind. Bespreek je dilemma met een collega, je gedragswetenschapper en/of je manager en leg je afweging vast in het dossier (waarom was toestemming niet mogelijk, welke afweging heb je gemaakt, met wie heb je overlegd en aan wie zijn welke gegevens verstrekt en met welk doel).

Inzet van GI-expertise in lokaal veld

Een medewerker wil graag gebruik maken van de GI-expertise en de situatie van een gezin bespreken met een GI-medewerker. De medewerker moet hiertoe echter eerst toestemming vragen aan het gezin.

Q: doordat er soms veel en tegelijk speelt in een gezin kan het lastig zijn om hier tijd voor te vinden in gesprek met de cliënt. Is het voldoende om alleen mee te delen aan cliënt of de cliënt te informeren dat hij/zij besproken wordt in overleg tussen verschillende partijen? Kan dit middels een convenant geregeld worden?

A: een convenant met mededeling is juridisch gezien niet voldoende. Leg in een voorkomende situatie aan de cliënt uit dat je aanvullende expertise nodig hebt om het gezin goed te kunnen helpen en waarom je denkt dat de expertise vanuit de GI daarbij kan helpen. Vervolgens kan je het gezin voorleggen wat je met de GI-collega wil bespreken en vragen of dat akkoord is. Natuurlijk mag je een casus wel altijd anoniem met de GI bespreken, zonder hiervoor toestemming nodig te hebben van het gezin.

Als er sprake is van een ernstige situatie kan het zijn dat je informatie moet delen (conflict van plichten'). Zie ook de handvatten onder het punt Tuchtrect.